

Sayın Bakanım, Sayın Rektörüm, Sivil Toplum Kuruluşlarının Değerli Temsilcileri, Değerli Katılımcılar,

Enerji Hukuku Araştırma Enstitüsü ve Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi İşbirliği ile düzenlediğimiz “Nükleer Enerjinin Geleceği ve Hukuki Sorumluluk” Paneline hoş geldiniz.

İnsanlar düşünen mantıklı varlıklardır. En azından tanımı böyledir. Peki korkularımız mantıklı temellere dayanıyor mu? Bu soru ile ilgili bir dizi yapılmış araştırma var. Bir örnekle anlatmak gerekirse, her sene köpek balığı saldırılarından ölen insan sayısı 60-70’ler civarındadır.

Dünyada trafik kazaları istatistiklerine göre ise her yıl her beş sürücüden biri bir kazaya karışıyor.

Her yıl minimum 17000 insanın emniyet kemeri takmadığı için öldüğü belirtiliyor.

Peki insanlar köpek balıklarından mı daha çok korkuyorlar, yoksa emniyet kemeri takmamaktan mı?

Jaws filmine hem de para vererek giren insanları düşünün, bir de emniyet kemeri takmadığı için ölen insanları anlatan filmlere gitmek isteyenlerin olup olmayacağını....

Bilimsel olarak korkularımızın birçoğunun mantıksal temellere dayanmadığı, genelde duygularımızın harekete geçtiği ve sonuçlarının da gerçekçi olmadığını söylemek hata olmaz. Duygularımızla yönettiğimiz tartışmalar mantığımızın hakim olduğu tartışmalardan kat ve kat daha fazla yanlış sonuçlar doğurur.

İşte Nükleer Enerji böyle bir korku üzerine inşa ediliyor.

Bunun da iki sebebi var. Söyleyeceklerimden ilki uluslar arası alanda Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri tarafından da dile getirilen bir argüman olan “Nükleer lobisi”dir. Nasıl petrolde bir OPEC karteli var ise, nükleerde de sanki gizli bir kartel kimlerin santral yapabileceğine, kimlerin yakıt zenginleştirebileceğine, kimlerin de bu yakıtları kullanabileceğine karar veriyor.

İkincisi ise, iyi veya kötü niyetli düşünceyle, insanları korkutarak onları duygusal davranmaya iten ve mantıklı bir tartışma zeminini ortadan kaldıran, bununla başarılarını ölçen ve günün sonunda bu lobinin amaçlarına hizmet eden kesimlerdir.

Bu zincirleri kıracak çok basit bir şey var, korkuyu ancak bilgi yener. Bilginin olduğu yerde korku simsarları barınmaz.

Bu sebeple, Türkiye'nin nükleer macerasını, bu işi mantıklı olarak tartışmak isteyen sivil toplum kuruluşları ile her noktadan masaya yatırarak, şova, magazinciliğe kaçmadan, bir arada tartışabilme erdemiyle konuşmayı ve diyalogu çok önemli buluyoruz.

Ben Türkiye'nin nükleer macerasını insanın uçuş serüvenine benzetiyorum. Bu serüvende uçakların düşme ihtimali her zaman var. Ama uçaklar düşünce insanlar ölecek diye, uçakları icat eden, bunların uçuşmasına izin veren devletlere veya yapan mühendislere, teknisyenlere "Sorumlu sizsiniz, siz icat etmeseniz bu adam yaşardı demek" ne kadar mantıklıysa, nükleerdeki divan-ı korku edebiyatı da o kadar mantıklı.

Yine uçak konusunda bir örnek vereyim. Bir Belgesel kanalında "Uçak kazası raporu" diye bir program var. Beni çok etkiler.

Hani cahillik mutluluktur!! derler ya, eskiden uçağa bindiğimde bir tek motor yanar diye tedirgin olup sık sık motora bakardım. Uçak kazası raporu izlemeye başladığımdan bu yana, artık acaba vidayı doğru taktılar mı, kargo kapısı kapandı mı, bizden önce kalkan uçak alana bir parça düşürdü mü gibi çok daha karışık korkularla boğuşuyorum. Açıkçası artık uçağın sadece içindekiler inandığı için uçtuğuna ikna oldum.

Yalnız bu programda şöyle bir ders var. Her kazada, Türkiye'dekinin aksine, bir suçlu bulup asıp kesip rahatlamak yerine, her seferinde yeni bir mekanizma, süreçler, imza-onay protokolleri geliştirerek, oluşan hatanın oraya kim gelirse gelsin yeniden oluşmasını engelliyorlar ve ancak o noktada rahatlıyorlar.

Türkiye nükleere korkuları ile değil, kendine özgü bilimsellik çerçevesinde, bu noktadan bakmalıdır. İnsanın olduğu her yerde hata vardır. "Çevrecilerde bile..." Hatırlarsanız 2008-2009'da veriler üzerinde oynama yaparak iklim değişikliği tartışmalarını gündemde tutmaya çalışan çevreci bilim adamlarını konuştuk. Ancak ortak akıl, hataları ortaya çıkmadan engeller. Bunların kamuya açık olarak yapılması da korku bulutlarının göğsüne bilgi şimşeklerini saplar.

Biz Enerji Hukuku Araştırma Enstitüsü olarak, her türlü korkumuzun, beklentimizin, tereddütlerimizin insanca, medeni ölçülerde, pozitif bilim ve karşılıklı diyalog ekseninde tartışıldığı bir enerji sektörüne katkı vermek için bugün Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile birlikte bu toplantıyı organize etmiş bulunuyoruz. Burada tartışılan fikirlerin toplumun her kesimiyle paylaşılması için de elimizden geleni yapacağız.

Bu duygu ve düşüncelerle panelin ülkemiz için hayırlı olmasını diler, hepinizi saygılarımla selamlarım.